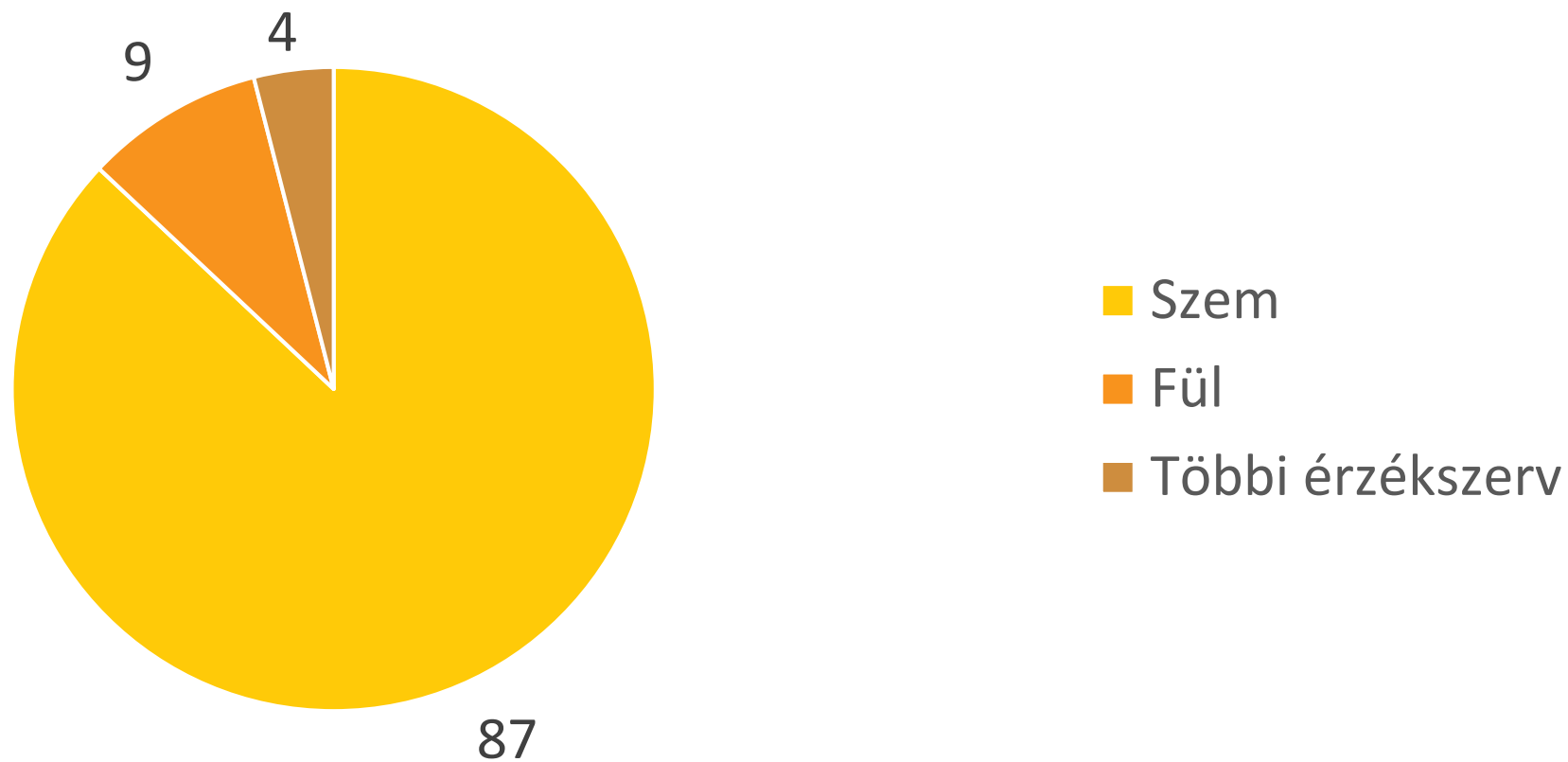

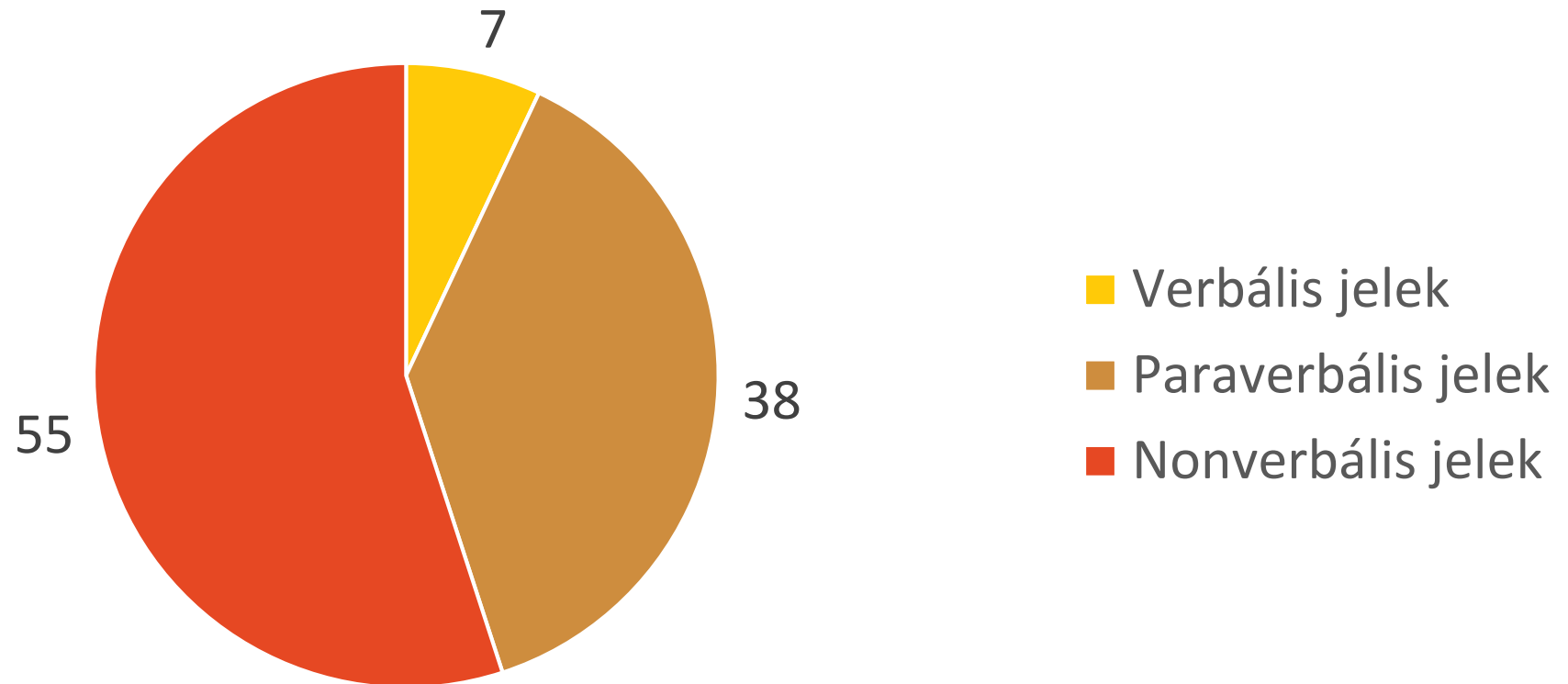
Bevezetés a kommunikációelméletbe

5.

Milyen úton jut az információ a befogadóhoz?

Nonverbális kommunikáció

Nonverbális kommunikáció

A görög és a római kultúrákat a verbális kommunikáció uralta.

Az ókori színház: a színpadon viselt álarc a nézőket nagy távolságban tájékoztatta a figura karakteréről.

A középkori színház: a szereplő jellemzésére a ruhák, a díszek szolgáltak, melyek cseréje már teljes személycserét jelentett.

Európa: a középkorig a köznapi gondolkodásban nincs.

Keleti kultúrák: joggyakorlatokban, a mindennapi élet szintjén is jelentős szerepet játszott az emberi test mozgása, istenségek ábrázolásánál is fontos szerepet játszott a test-, illetve kéztartás.

Behaviorista amerikai pszichológusok kezdték el kutatni a mozgás kapcsán.

A nonverbális kommunikáció funkciói

- ❖ Ismétlés
- ❖ Kiegészítés
- ❖ Helyettesítés
- ❖ Szabályozás
- ❖ Ellentmondás
- ❖ Én megjelenítése

A nonverbális kommunikáció területei

- ❖ kinezika
- ❖ proxemika
- ❖ taktilika
- ❖ kronemika
- ❖ paralingvisztika
- ❖ + kulturális szignálok

Kinezika

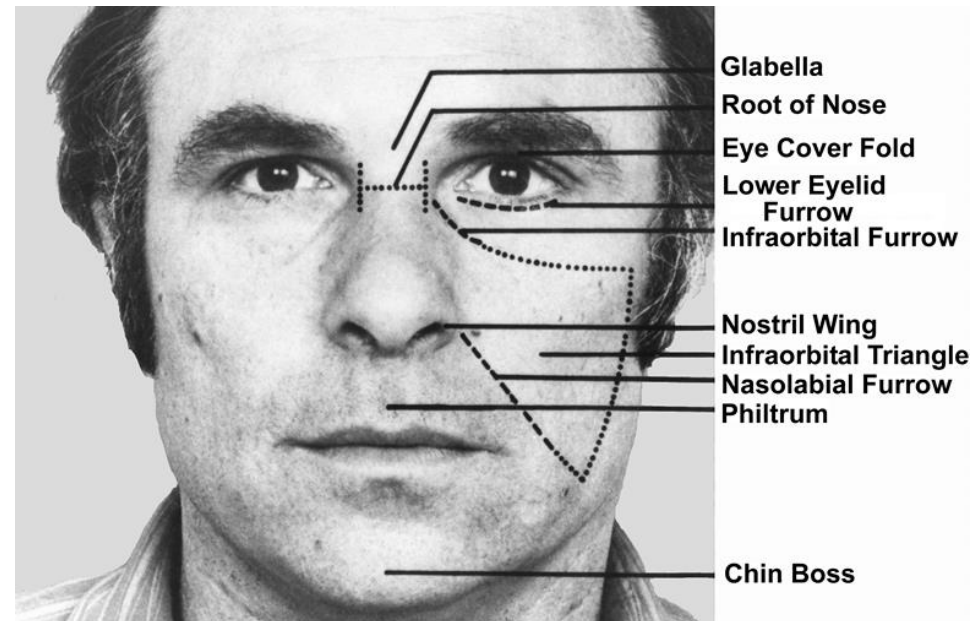
- a kifejező mozgásokat vizsgáló tudományterület
- kineo 'mozogni'
- mimika, testtartás, a gesztusok, a test- és szemmozgások
- egysége: kinéma

Mimika

az arcizmok átélt érzéseknek és hangulatoknak megfelelő mozgása, illetve mozgatása, az érzelmi viszonyok tükröződése az arcon, az arc izmainak mozgása által

Jelentések:

- attitűd
- érdeklődés
- érzelem intenzitása
- a szituációban való aktivitás foka
- az üzenet tartalmának érthetősége

[Rudolf-féle képek](#)

Mosoly

Mosoly

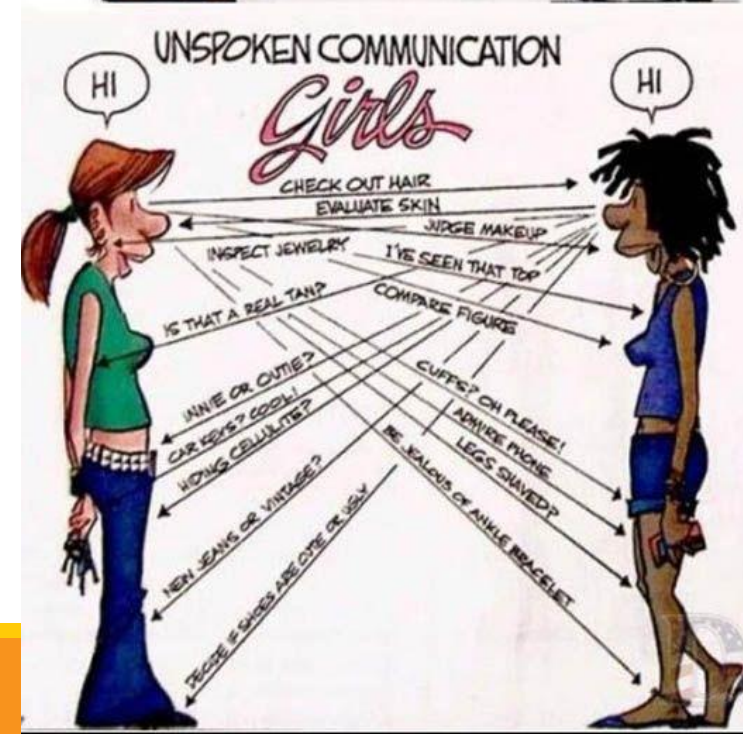
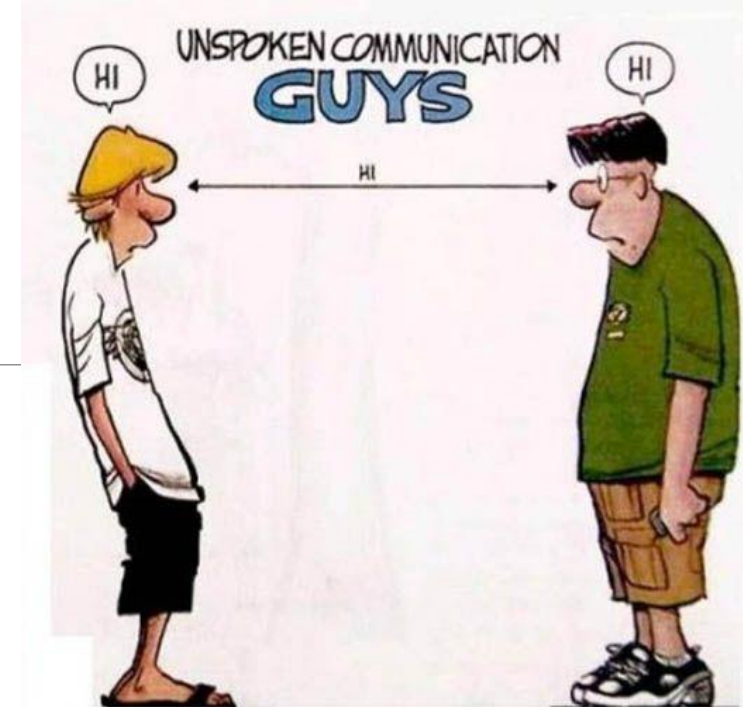
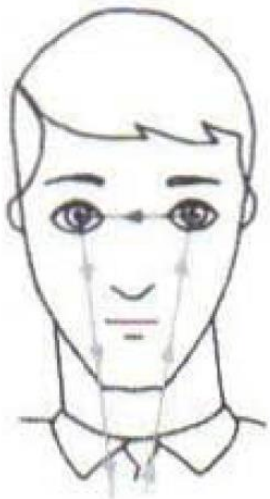
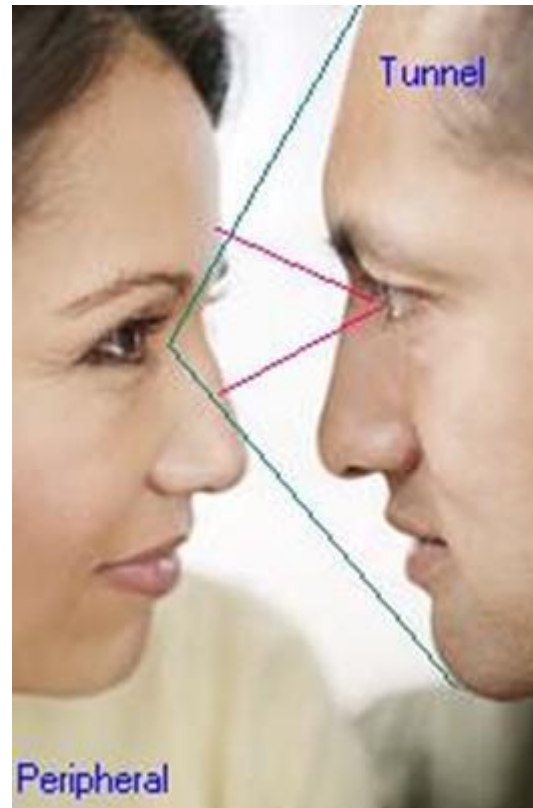
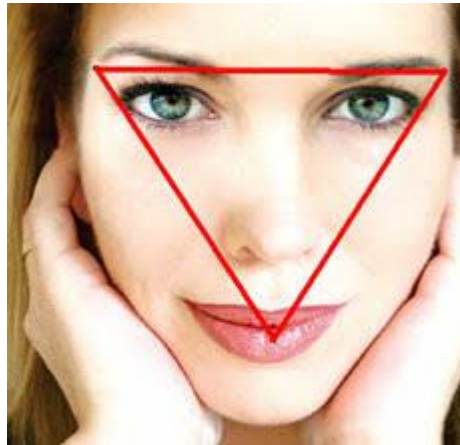
Szem

Tekintet, nézés

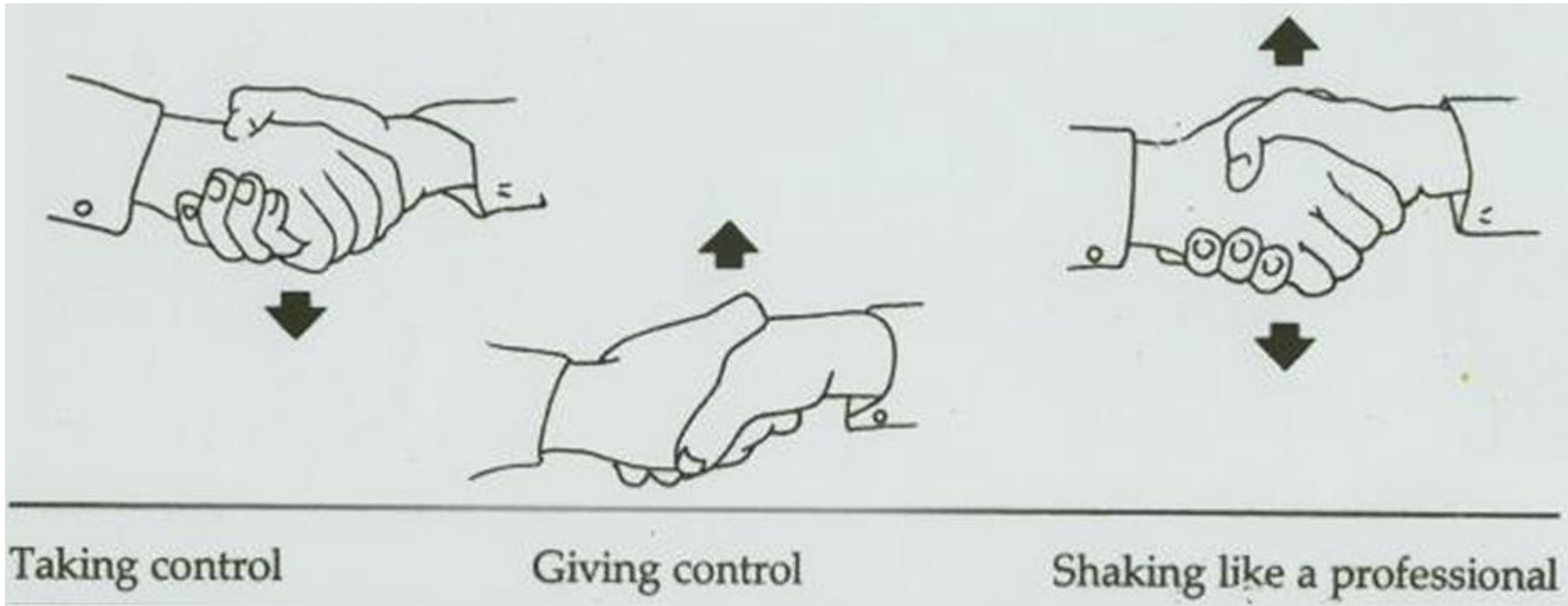
➤ iránya és időtartama jelentéshordozó

- Hivatalos nézés
- Társasági nézés
- Bizalmas nézés

Gesztusok

A kéz gesztusai

Kéz

<p>hang loose <i>creator: unknown</i></p> 	<p>call me <i>creator: unknown</i></p> 	<p>loser <i>creator: unknown</i></p> 	<p>high-five <i>creator: unknown</i></p>
<p>talk to the hand <i>creator: unknown</i></p> 	<p>good job <i>creator: unknown</i></p> 	<p>hitchin' a ride <i>creator: unknown</i></p> 	<p>dislike <i>creator: unknown</i></p>
<p>world's smallest violin <i>creator: unknown</i></p> 	<p>peace, man <i>creator: unknown</i></p> 	<p>shocker <i>creator: unknown</i></p> 	<p>you <i>creator: unknown</i></p>
<p>bang bang <i>creator: unknown</i></p> 	<p>a-ok <i>creator: unknown</i></p> 	<p>a-hole <i>creator: unknown</i></p> 	<p>check, please <i>creator: unknown</i></p>
<p>power to (fill in the blank) <i>creator: unknown</i></p> 	<p>F-YOU <i>creator: unknown</i></p> 	<p>good luck <i>creator: unknown</i></p> 	<p>ROCK <i>creator: Ronnie James Dio</i></p>

Kéz – kulturális különbségek

Fej

Neutral head position

Interested position

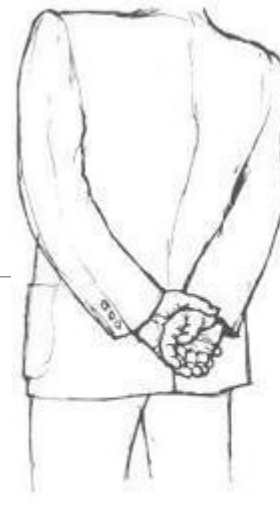
Disapproval position

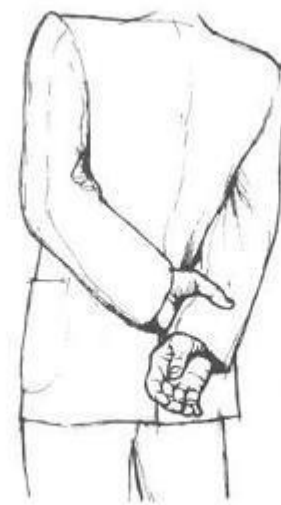
Gesztusok

Kar és kéz

The superiority confidence gesture

The hand-gripping wrist gesture

The upper arm grip

Hands clenched in raised position

Hands clenched in middle position

Hands clenched in lower position

Láb

Defensive standing position

Closed body and closed attitude

Open body and open attitude

Fig. (A) Open posture
More relaxed, open attitude

Fig.(B) closed posture
defensive or negative attitude

Fig.(C) Sitting up straight sends a message of smartness, confidence and credibility.

Testtartás

angry

disgusted

fearful

happy

sad

surprised

neutral

Orientáció

Feet signalling what's on the mind

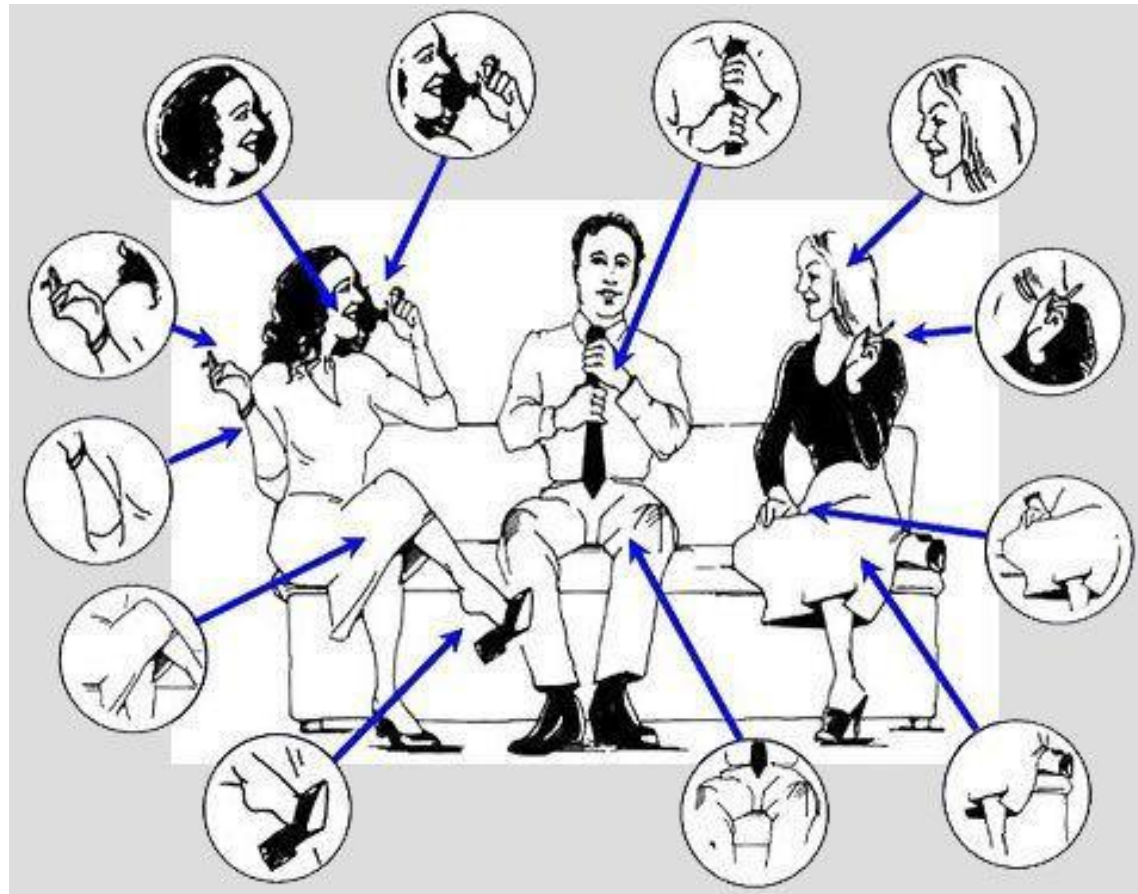
Hazugsággesztusok

1. A száj eltakarása
2. Az orr érintése
3. A szem dörzsölése
4. A fülmarkolászás
5. Nyakvakarás
6. Gallérhúzogatás
7. Ujj a szájbán
8. Mikrojelek: pupilla beszűkül, szemöldök apró felvonása, a száj szögletének rándulása

Udvarló gesztusok

Udvarló gesztusok

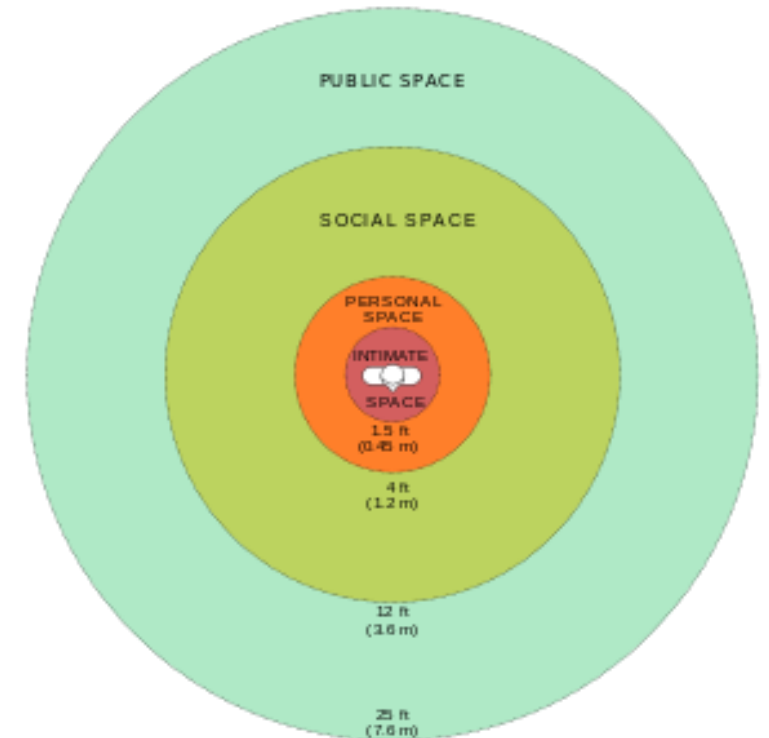

Proxemika

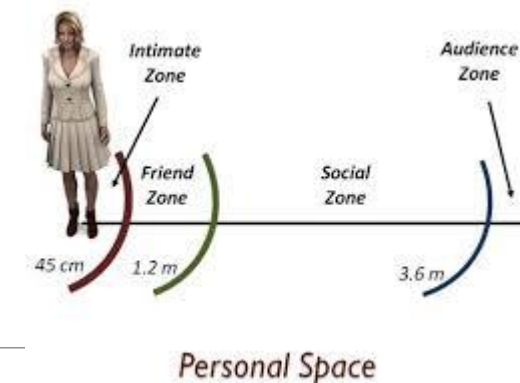
Edward Hall, amerikai antropológus: az emberi térigény kutatása

Proxemika = a távolság- és a térérzékelés szerepével foglalkozó tudomány

proximus 'közelebbi, közelség'

Zónák

Intim zóna (15-45 cm között): ez a legfontosabb, ezt saját tulajdonunknak tekintjük és csak azoknak a közelálló barátoknak, családtagoknak adunk belépési engedélyt, akik érzelmileg közel állnak hozzánk

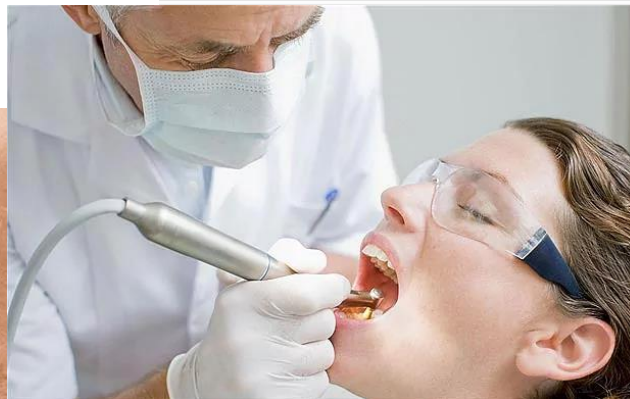
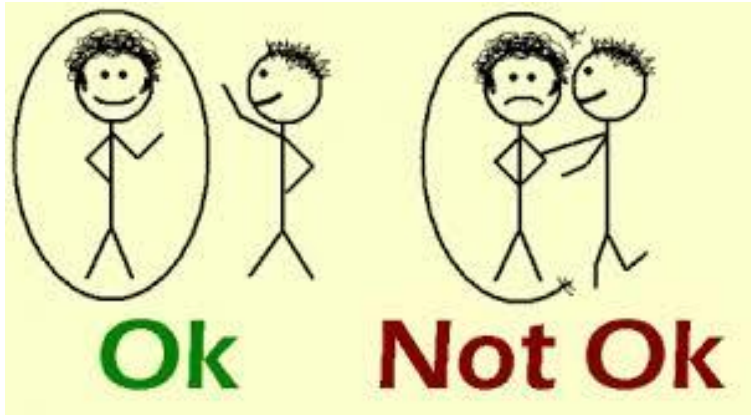
➤ **Szoros intim zóna** (legfeljebb 15 cm-ig terjed az emberi testtől és ez csakis és kizárólagosan fizikai érintkezés során érhető el)

Személyes zóna (46-120 cm között): mindennapi tevékenységek, munkahely, baráti összejövetelen

Társadalmi zóna (120-360 cm között): idegenek, ismeretlenek és mindazok, akiket nem ismerünk elég jól

Nyilvános zóna (360 cm fölött): ez az a távolság, amely a legmegfelelőbb, ha egy embercsoporthoz, embercsoporttal beszélünk

Zónák

Erving Goffman: az én felségterületei

Felségterületek szerveződése

- *Helyhez kötöttek*: földrajzilag körülhatároltak, jogi–bírói ítékezés támasztja alá őket, pl. országhatárok, földbirtokhatárok.
- *Helyzeti jellegűek*: részei a környezetnek, csak rövid időre igényeljük a használatukra, pl. iskolai pad, parkban egy pad.
- *Énközpontú vadászterületek*: az igénylő mozgásával együtt változtatják helyüket, de középpontjukban mindig az illető egyén marad.

Énközpontú vadászterületek

1. Személyi tér: a legszűkebb terület, ami az egyént körülveszi. Ha valaki ide belép, az olyan érzés számára, mintha a területét birtokolná.

2. Rekesz: jól körülhatárolt tér, melyre az egyének időlegesen igényt formálhatnak, s ezek birtoklása a „mindent vagy semmit” alapon működik.

Énközpontú vadászterületek

3. *Használati tér:* Azt a közvetlenül az egyén körül vagy előtte elhelyezkedő felségterületet nevezzük így, amelyre az illető egyén igényét azért ismerjük el, mert számára láthatólag eszközi jelentőséggel bír.

4. *Sorrendi helyzet:* az a sorrend, amely szerint egy igénylő a javakban részesül.

Énközpontú vadászterületek

5. *Burkolat:* a legkisebb személyi tér (a bőr és a ruházat). Fontos, hogy kommunikáció közben hol érhetünk hozzá a másikhoz.

6. *Tulajdonnal kapcsolatos felségterület:* ide azok a tárgyak sorolhatók, melyek azonosíthatóak az „én”-nel, s a test körül helyezkednek el.

Énközpontú vadászterületek

7. Információk mint vadászterület: azon tények összessége, amelyekkel kapcsolatban az egyén elvárhatja, hogy mások jelenlétében hozzáférésüket ellenőrizze.

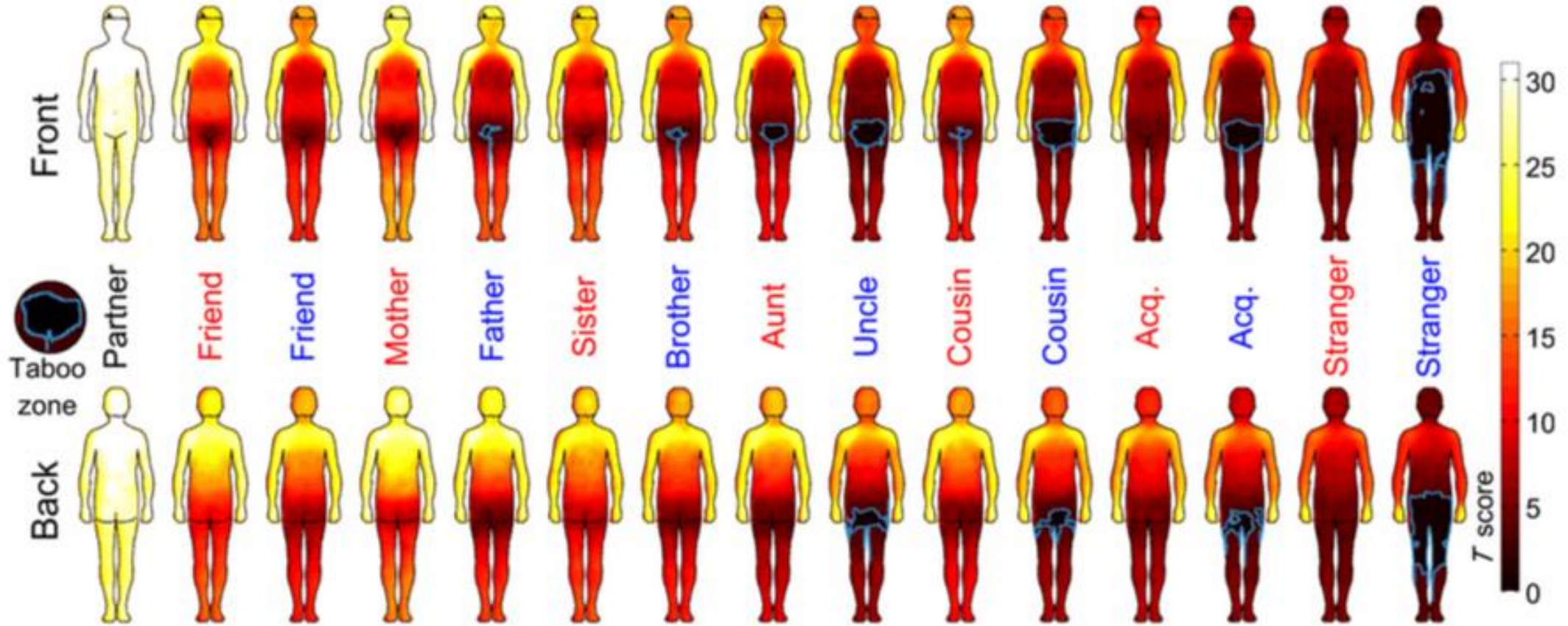

8. Társalgási vadászterület: az egyén joga afelett, hogy ki szólíthatja fel beszélgetésre, mikor kezdeményezhet vele valaki társalgást.

Taktika

Ahol nem szokás érinteni	Ahol szokás érinteni
Németország	India
Japán	Törökország
Anglia	Franciaország
USA és Kanada	Olaszország
Ausztrália	Görögország
Új-Zéland	Spanyolország
Észtország	Közel-Kelet
Portugália	Ázsia bizonyos részei
Skandináv országok	Oroszország
	Magyarország

Taktilika

Kronemika

A nem verbális kommunikáció kutatásának egyik legfiatalabb területe.

1. Az idő miként használható kommunikációs célokra, pl. egyes kultúrákban mennyi ideig tart az üdvözlés, elköszönés, megvárakoztatás („előszobáztatás”)
2. másrészt azt, hogy az idő maga mit és hogyan kommunikál.

Az első esetben az időt, mint szimbólumot alkalmazzuk: szándékosan megvárakoztatunk valakit, illetve hatásszünetet tartunk egy lényegesnek szánt gondolat közlése után.

A második esetben az idő nem manipulációs eszköz, tehát nem is üzenet, pl. az ún. biológiai idő.

A csend!

Paraverbális/paralingvisztikai jelek

1. **Prozódikus jelzések:** hatnak a mondat értelmére, pl. hangmagasság, hangsúly, szünet, hanglejtés.

a királynőt megölni nem kell félnetek jó lesz

2. **Paralingvisztikus elemek:** nem hatnak a mondat értelmére, csupán egyéni érzelmi beállítottságot tükröznek, pl. beszédtempó.

+1: Kulturális szignálok

öltözködés

hajviselet

testdíz

jelvény

tetoválás

